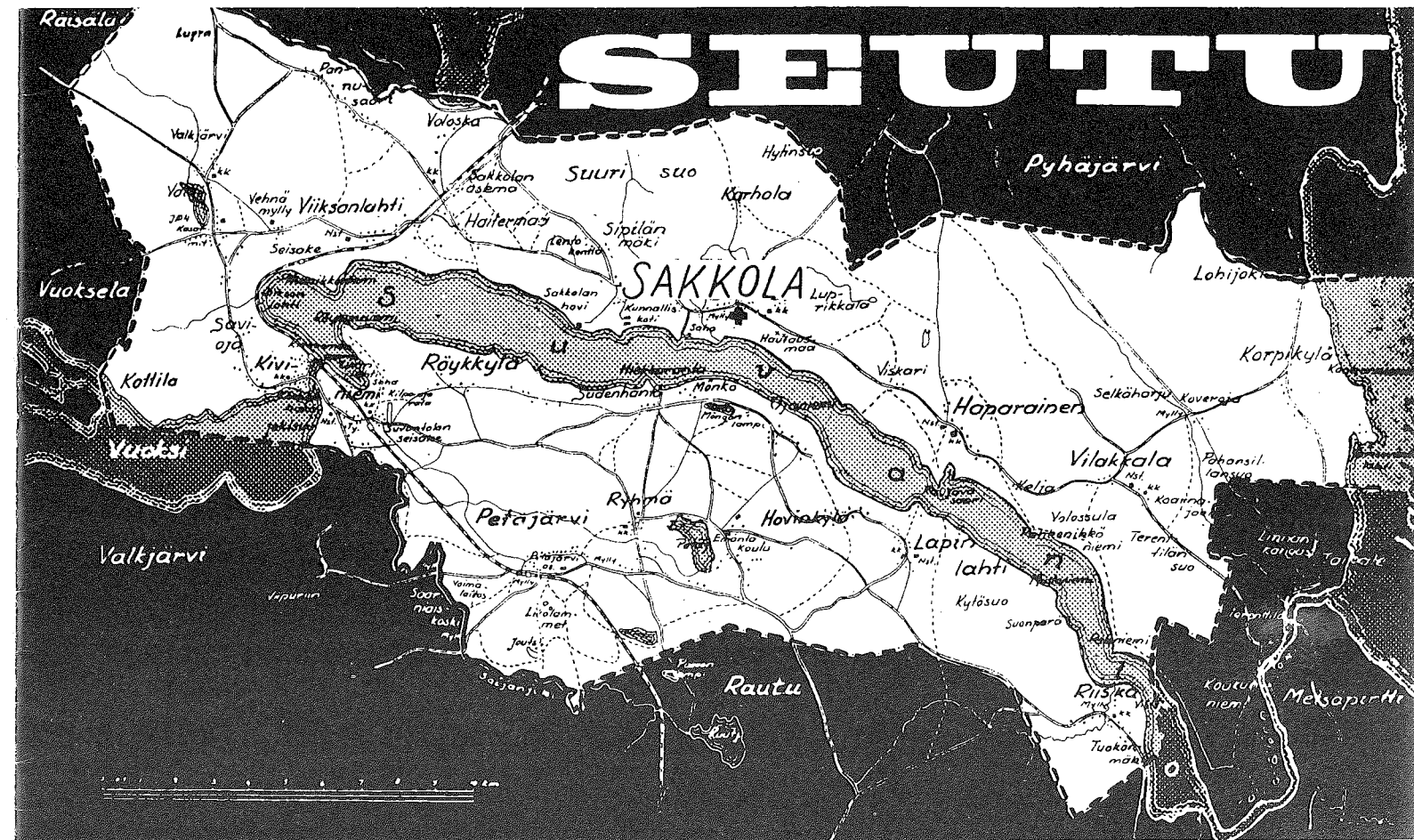
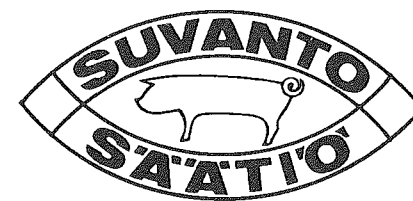

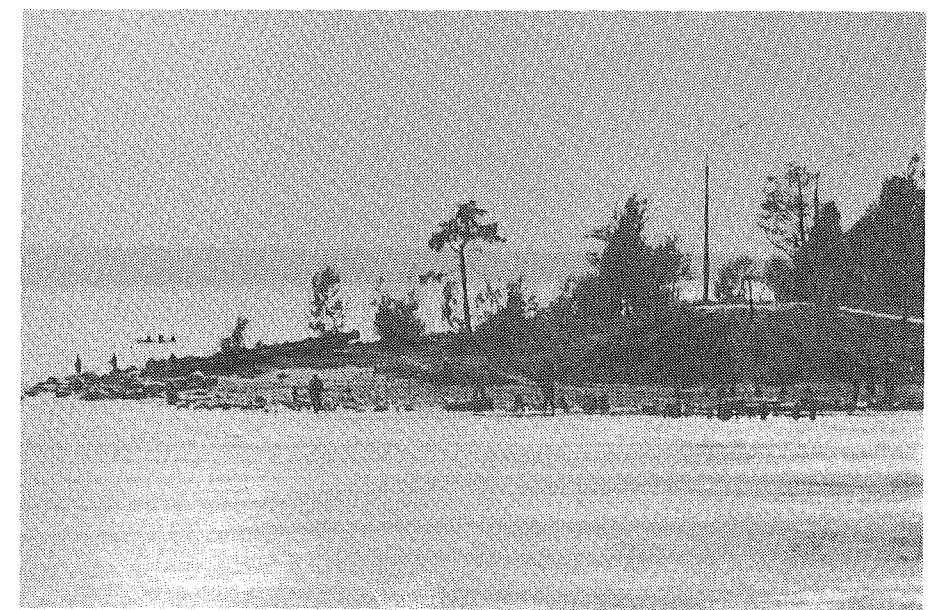
SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1987
KESÄKUU

Kevät saapuu Suvantolaan

Päivänavaus peruskoulun yläasteella kansallisena veteraanipäivänä 27.4.1987

Hyvät ystävät. Tänään vietämme ensimmäistä kansallista veteraanipäivää, jota juhlistamaan on vedetty siniristiliput salkoihin. Oli jo aikakin. Tänä päivänä kiitoksella muistamme ja kunnioitamme niitä miehiä ja naisia, jotka yhdessätuumin ryhtyivät vastustamaan Stalinin aikeita tehdä tyhjäksi Leninin Suomelle antama itsenäisyys. He kävivät taisteluun niiden arvojen puolesta, jotka olivat heille kalliita ja arvokkaita: vapaa länsimainen demokratia, koti, isänmaa ja uskonto. Ei heiltä kukaan kysynyt, haluavatko he lähteä sotaan. Ei, sitä pidettiin jokaisen suomalaisen velvollisuutena, kun isänmaan itsenäisyys ja vapaus sekä kansamme olemassaolo olivat uhattuina.

Ei varmasti ollut helppoa olla Talvisodan Taipaleessa päiväkausia yli 30 asteen pakkasessa ottamassa vastaan hyökkääjän monikymmenkerstaista ylivoimaa. Tulta ei voinut etulinjassa tehdä lainkaan eikä talvisodan päivinä ollut edes kunnollisia kenttävarustuksia. Ja sekin vähä, mitä oli rikkoontui vihollisen ankarassa tykkitulessa. Lämmintä ruokaa ei joka päivä saanut ollenkaan ja haavoittuneet joutuivat usein tuntikausia odottelemaan apua.

Suomalaisten puolustajain asema ei ollut kehuttava materiaalin ja lukumäärän suhteen, mutta puolustustahtoa oli sitäkin enemmän. Jokaiselle ei ollut antaa edes henkilökohtaista asetta, vaatteista puhumattakaan. Ase saatiin joskus vasta rintamalla kaatuneelta aseveljeltä tai viholliselta. Venäläiset ampuivat Kannaksella yhden ainoan aamupäivän aikana rajoitetun hyökkäyksen valmistelussa saman verran tykinammuksia kuin suomalaiset ampuivat koko 105 päivää kestäneen talvisodan aikana koko Suomen rintamalla. Suomalaisilla ei ollut reservejä käytännössä lain-

kaan. Vierestä kuolleen aseveljen tilalle ei tullut uutta, mutta hyökkääjiä riitti määrättömästi.

Usein suomalaisen sotilaan mieleen tuli: ”Ovatko nuo ihmisiä ollenkaan, jotka valtavina laumoina joukko joukon perään hyökkäävät kimp-puamme suojautuen satojen ja taas satojen edellisissä hyökkäyksissä kuolleiden toveriensa taakse.” Tuntui pahalta ampua, mutta ei ollut juuri muitakaan vaihtoehtoja. Tappaa tai tulla itse tapetuksi.

Eräs sotaveteraani on kertonut, ettei hänen karmeimpia sotakokemuksiaan suinkaan ole itse taistelutilanteet, joissa kranaattia tulee solkeinaan, vihollinen hyökkää asemia vastaan, miehiä kuolee viereltä ja haavoittuneet vaikerovat. Ei. Riipaisevin kokemus on se, kun talvisodan joulun kiivaissa taisteluissa venäläiset ensin valtasivat rintamalinjojen välissä olleen noin kilometrin levyisen järven suomalaisten puoleiselta rannalta sillanpääaseman, jonka suomalaiset kahden ankaran taistelupäivän jälkeen valtasivat takaisin. Taistelujen jälkeisenä yönä järven jäällä oli tuhansia kaatuneita ja vaikeasti haavoittuneita venäläisiä. Haavoittuneet valittivat niin kovalla äänellä, etteivät taisteluissa väsyneet suomalais-sotilaat saaneet nukutuksi monen kilometrin päässä sijaitsevassa lepopaikkassaan. Haavoittuneita ei voinut kukaan aavalla jääkentällä auttaa. Kireä pakkanen teki vähitellen tehtävänsä ja vaimensi valitukset.

Ihmisiä ne olivat venäläisetkin eikä heillä ollut muuta mahdollisuutta kuin hyökätä: voitto tai kuolema, kuolema suomalaisten tullessa tai omien selustajoukkojen konepistoolisarjoihin yrittäessä palata takaisin. Vangiksi antautuminenkin olisi tien-nyt kuolemaa viimeistään silloin, kun vankeja palautettiin kotimaahansa,

sillä Neuvostoliiton sotarikoslaki määritteli antautumisen kuolemalla rangaistavaksi teoksi.

Suomalaisillakin oli oikeastaan vain kaksi vaihtoehtoa: Liittyä osaksi suurta ja mahtavaa Neuvostoliittoa tai taistella. Suomalaiset valitsivat taistelun ja voittivat. Eräs siirtokarjalainen professori ja sotaveteraani sanoi mielestäni sattuvasti suomalaisten menestymisestä toisessa maailmansodassa, vaikka oli itsekin joutunut sodan seurauksena kotinsa ja kotiseutunsa jättämään: Suomalaisille sota oli 90 prosenttinen voitto, sillä Suomi säilytti itsenäisyytensä, entisen demokraattisen yhteiskuntajärjestelmänsä ja 90 prosenttia maatalastaan. Venäläiset saavuttivat vain 10 % siitä, mikä heillä oli tavoitteenaan.

Niiden veteraanienme kohtalo, jotka joutuivat sotavangeiksi oli todella kova. Hengissä pysyäkseen he usein joutuivat syömään mitä sattui löytämään: ruohoa, perunankuoria, kalanruotoja, hyönteisiä, jopa hiiriä ja rottia. Ei sotavangeille paljon annettu, kun neuvostokansakin näki nälkää. Kuolleisuus vankileirillä oli suuri. Vain osa palasi kotimaahan.

Meidän on hyvä muistaa, ettei meidän kansallamme ole muuten yhtään suurempaa oikeutta olla itsenäisen valtio kuin Virolla, Latvialla ja Liettualakaan kuin sikäli, että isämme ja isoisämme määrätietoisesti ryhtyivät puolustamaan oikeuksiaan eivätkä suostuneet vapaaehtoisesti alistumaan. Suomalaiset, päinvastoin kuin eteläiset naapurikansamme hankkivat aseiden oikeuden itsenäisyyteen ja näyttivät maailmalle, että Suomi on itsenäinen kansakunta muiden kansakuntien joukossa. Jatkosodan lopussa suomalaiset osoittivat vankkaa tosiasioiden ymmärtä-

Meeri Weisell muistelee. I

Sain yläkansakoulunopettajan pätevyystodistuksen Sortavalan seminaarista 9. 6. 1934. Sitten alkoi viran haku. Hain kahta yläkoulunopettajan virkaa. Ei täpännyt. Sitten hain alakansakoulun opettajan virkaa synnyinkunnassani Sakkolassa. Sain sen. Isäni oli ollut siellä opettajana. Hän oli hyvin pidetty opettaja.

Olin Savossa äitini sukulaisissa heinänteossa, kun kutsu tuli. Serkkuni paistoi minulle valtavan kalakukon. Lapset noukkivat vadelmia eväiksi.

Lähdin iltajunassa. Oli kolme junan vaihtoa. Aamuyöllä juna seisoi kolme tuntia Käkisalmen asemalla. Korvaani särki ja hammastani myös. Olin surkean näköinen. Junailija vei minut veturiin lämmittelemään. Siellä särky lakkasi. Veturinkuljettaja

mistä karkoittamalla väkivalloin saksalaiset joukot Suomesta, kun ne eivät muuten suostuneet maastamme lähtemään. Tällä teolla he osoittivat, etteivät suomalaiset siedä mitään vieraita sotajoukkoja omien rajojensa sisäpuolella. Tällä hetkellä Suomi on yksi niistä harvoista eurooppalaisista valtioista, joissa ei ole minkään vieraan vallan sotavoimia.

Vain aniharvat sotaveteraaneistamme halusivat sota. Mutta olosuhteiden pakosta heidän oli rintamalle lähdettävä. Ilman heidän vankkumantonta puolustustahtoaan emme eläisi itsenäisessä ja vapaassa Suomessa. Monet menettivät henkensä ja vielä useammat kantavat vieläkin joko henkistä tai fyysistä vammaa sotavuosilta. Kukaan ei sieltä henkisesti ja fyysisesti täysin terveenä takaisin tullut. Toivoa vain sopii, ettei kansamme enää koskaan tarvitse aseiden olemassaoloaan puolustaa.

Hannu J. Paukku
opettaja

tiedusteli, mihin työhön menen. En sanonut.

Miehet tulivat siihen tulokseen, että olen uusi tarkastuskarjakko. Siihen tyytyivät. Mitä lienevät karjantarkastuspiirin emännät tuumineet, kun ei assistenttiä kuulunut. Kävelin asemalta 4 km. Tulin Paakelin taloon. Tiedustelin suorinta tietä koululle. Neuvoivat metsän kautta menemään. Käännyin väärästä päästä toiselle tielle. Jouduin pieneen mökkiin. Sieltä neuvottiin tarkemmin. Johtajaopettaja neuvoi käymään puheenjohtajan juttusilla. Kävin tiedustelemassa asuntoa. Sain. Sitten kävelin samoilla valvomilla kasarmien kulkemaan. Menin linja-autolla kirkolle ja entiseen kotiini. Siellä ompelin itseleni koulupuseron.

Koulu alkoi 13 p:nä elokuuta 1934. Nukkuessani ensimmäistä yötä asunnossani, heräsin keskiyöllä konekiväärin papatukseen! Varuskunnassa oli yöharjoitus. Konekivääri oli asemassa huoneen nurkalla. Totuin yöharjoituksiin.

Opetin ensimmäisellä luokalla. Ensimmäisellä tunnilla opetin laulun: — Mä olen niin pienoinen. . .

Oppilaita oli 33. Täytyi laittaa toisiin pulpetteihin kolme istumaan. Ei ollut luokkataulua, opettajan pöytää eikä tuolia. Pulpettien sisuskanteen teimme liidulla numeroita ja kirjaimia.

Kävimme usein retkillä. Metrin pituisia oppilaita oli kolme. Kannoin heitä retkillä. Kerran lähdimme retkelle suoraan metsään. Huomasimme joutuneemme ampumaradalle. Onneksi oli varuskunnassa samaan aikaan ruokatunti. Kauhulla ajattelin, miten olisi käynyt, jollei olisi asevelvollisilla ollut silloin vapaata.

Kerran tuli illalla pieni Eevartti Einarin asuntooni ja sanoi hukanneensa aapisensa. Etsimme yhdessä. Sieltä se löytyi halkopinosta.

Arvo sanoi, että meidän opettaja on kuin enkeli: On valkoinen puku ja helma on taivaan sininen. Tuli loka-kuun 10 päivä. Oppilaille annettiin markkinaloma.

Seuraavana aamuna kouluun tullessani olivat lapset luokassa yhtenä joukkona. Mikä nyt? Edellisenä päivänä tuodun karttakepin pää oli vuoltu. Kysyin: Kuka on vuollut? Rauhallinen Tuomas sanoi: Mie. Miksi sinä sen vuolit, kysyin. A no-ko miu äijäni (ukki) käi eile markkinoil, ni heä toi miul markkinatulijaisiksi puuko. Mie koitteli kui terävä se on. Keskustelimme asiasta. Sovimme, että kuka saa puukon, niin koettelee sen terävyyttä puupalaseen tai pieneen halkoon. Ei tuoda puukkoa kouluun. Jos halutaan näyttöä toisille, niin opettaja ja toverit tulevat kotiin katsomaan.

Lokakuu oli jo hiukan kylmä. Varuskunnan rouvat lähettivät päivisin sotilaita tuomaan lapsille lämpimiä pukineita. Joka päivä oli sotilaita koputtelemassa oven takana. Pistin oven sisältä lukkoon.

Eräänä päivänä ei koputteleminen loppunut. Aukaisin oven. Siellä seisoi Herra Tarkastaja ja eräs nuori maisteri.

Lokakuun 25 päivänä satoi ensilumen. Katselimme kaikki yhdessä satamista. Lumet leijailivat harvakseen maahan. Sirkka sanoi: — On se hyvä, ett sattoa lunta. Meiki äit soap panna uudet huopatossut jalkahie.

Sitten tuli joulukuu. Valmistimme innolla kuusijuhlan ohjelmaa. Olimme innoissamme juhlan valmistelussa. Pari päivää ennen kuusijuhlaa istuin opettajanpöydän ääressä kirjoittamassa. Kaikki oppilaat kerääntyivät ympärilleni. Sanoivat itku kurkussa, että olivat ostaneet minulle joululahjaksi kauniin punaisen as-kin, jossa oli puuteria ja hajuvettä. *Olisi meidänkin opettaja haissut hy-*

Helluntaipäivänä

Pyhä aamun rauha
huokuu yli maan.
On luonto puhjennut kukkaan,
taas kesästä nauttia saa.

Helluntai, kesän juhla,
meille kaikille muistuttaa:
Luomakuntaa ja Taivaan Luojaa,
Häntä kiittäkäämme, suven
tuoja.

On kirkkaat järven seljäteet,
sinivalkoiset taivaan pilvet,
metsät, niityt vihreät on,
tuo mieliin Helluntain sanomaa.

Tuolla kukahti käki,
ahon laidassa lehtipuussa.
Kauniimpaa voiko olla?

Taas muistuu mieleen Karjala.
Omat käkemme lahden suulla.

Sirkka Lehtinen

Yllä on kuva Riiskan koululta helluntaina toukokuun 15 p:nä 1921 jolloin oli myös äitienpäivä. Kirjoittajamme on kuvassa 2-vuotias.

Äitienpäivänä

Kevään ensi kukkaset,
pienet valkovuokkoset,
lapsenlapsi kantaa.

”Mummo kiltti! Ota nämä.
Sinulle ne tahdon antaa.”

Mummo ottaa kukat, kiittää.
Pojan päätä silittää.

Lapsi katsoo hymyillen:
”Paras mummo olet sä!”

Mummo muistaa oman mummon
ja valkovuokot Karjalan.
Kevät päivät mummon kanssa.
Kuultiin käen kukunnat...

Sirkka Lehtinen

SAKKOLAN KK. NUORISOSEURAN KESÄJUHLA

11. 7. -87 klo 16
PIRKKALAN REIPINNIEMESSÄ
Aira ja Onni Jääskeläisellä.

Ohjelmaa, kilpailuja, seurustelua
ym. mukavaa.
TERVETULOA!

välle! Aikaihmiset käskivät sen vaihtaa sokeriastiaan ja kermakannuun. Sanoin näiden olevan tuike tarpeellisia ja hyviä. Aikaihmisistä täytyy aina totella.

Jatkuu...

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE
Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pärssisen Konepaja

35500 KORKEAKOSKI PUH. (935) 81204

VALMISTAMME M.M:

TERÄSRAKENTEITA, OVIA JA IKKUNOITA
ALUMIINISIA OVIA JA IKKUNOITA
KORISTETAKOTÖITÄ

Aleksanteri Aava v 1924

Kesäyön kätköstä

Helteisen heinäkuun päivän jäljiltä liikkui leppoiselta iltatuuli. Met-sällä lirahteli peippojen ja sirkkujen iltaviserrys virkeän eloisena, karjat kalkuttelivat paimentajiensa ohjaamina kotimatalla kellojaan lelletellen ja raikkaat tuoksut leijuivat no-roilla sekä helpeisillä petäjikkökan-kailla. Heinätekijä tunsii ajoittaisen päiväisen herpaantumisen kuin pois pyyhkäistyksi, liikkui viimeisiä kui-via karheita latoon ajellen, rivakasti, tietäen kohta saavansa kotiutua.

Niinpä tunsii Palteisen perhekin, toimiessaan siinä jokivarsiniityllä, varsinkin Jouko-poika, hangotessaan heiniä ovitäyteisinä kasoina sarai-meen.

— Älä heitä nyt noin rutevasti heittele — kielteli äiti — ranaat vielä tässä itsesi.

— Ei mitään heikkoa — vastasi poika, keihästäen hangolleen valtaisen kuhjan ja työntäen suojaan.

Kuka tiesi Joukon ajatukset, päivän mietteet ja iltaiset aikeet, se ymmärsi kyllä helposti nuorukaisen kovan kiireen. Eikä se loitolla selvitys ollutkaan: Siinä haravoi joen vastapäisellä puolella karherippeitä Viivi, Lehtolan naapuritalon kukkea tyttö.

Jouko aikoi ensi yönä käydä kylällä, yöjalassa, aikoi koputtaa kamarin ikkunaan, mennä sisälle ja miksei nukkua vaikka — ajatus pysähtyi — ujoili siellä mielikuvituksessa, niinkuin maalaistytöt ja pojat ujoilevat tuossa kypsyneisyysikänsä tullessaan, mutta kuitenkin se jäi, aije, palamaan pojan mietteisiin ja mitä enemmän ilta viileni, sitä kuumeisempaan liehotti Joukon povessa syttynyt rakkaus.

Olisiko tämä sitten ollut mitään erikoista, omituisempaa, niinhän ne ovat syttyneet aina liekit, sattuneet silmäykset, saaneet tytöt ja pojat toinen toisensa. Ovat pojat koputelleet,

tytöt avanneet, ovat ottaneet ja jättäneet tahi yhteiselämään käävettyneet, tulleet ukoksi ja akaksi.

Oli siinä sittenkin, oli erikoisempaa. Joukon Palteiselle oli tämä pikakoin tuleva ensiöinen tapaaminen ensikertainen. Oli kyllä poikamme jolloinkin vilahtanut salaa, illan pimetessä, kujasille, yhtynyt siellä kuljeksiin toisiin kylän poikiin, kujeilut, kuljeksint, olivat tirsuneet jonkun aitan nurkalla, kolauttaen salva-meen, mutta siihen se oli aina jäänyt, ei päässyt enempään seikkailu. — Nyt siitä tulisi tosi tänä yönä, täytyisi kauan piileillyt kaipaus.

Mutta mitä siihen tuli yhä vastaan, epärointiä, tuli kuin rajalinja, sellaista kuin mennessä toisen maille varkaisiin. Tämä johtui Joukon viimeaikaisesta henkisestä kehityksestä. Poika oli viime talvikautena käynyt kansanopistokurssin, saaden siellä alkeita itsenäiseen ajatteluun. Se mikä ennen tuntui sopivalta, niinkuin öinen kujilla kuljeskelu, loilotus ja kivien nakkelu, näytti tässä nykyisessä valaistuksessa sopimattomalta, ollen ihmisarvolle vierasta. Varsinkin yöjuoksun rumuutta vastaan oli opettaja lausunut monta nasevaa arvostelua, sanoen, että onhan pojan paljon rehellisempää ja kauniimpaa sanoa työlle sanottavansa toisissa tilanteissa, ei mennä kuin nauriin varkaisiin.

— Hyvästi ja hyvää työtä! helähti Lehtolan puolelta Viivin sanomana.

— Älähän nyt jätä!

— Sinun tiesi ei vie kuitenkaan meille — veikisteli tyttö, ikäänkuin olisi tahtonut peitetysti sanoa, että kun joudut työstäsi, kun ilta yöksi hiljenee, niin tule kylälle, siinä minä nukun kulmakamarissa. Ainakin Joukosta tällaiselta tuntui, lemмен lunoissa ovat uskovuukset herät. Eikä tuo ollut mikään kumma vaik-

ka Viivi olisi noin kalhemittain kutsunutkin. Ovathan ne tytöt saattaneet muulloinkin antaa puolestaan vihjeitä ja viekoitella.

— En voi sitä mitenkään välttää, menemistä, ei siinä ole mitään pahaa, ei se arvoja alenna jos omakseen aiotun luo pujahtaa, jos sen sängyn reunalla istahtaa... Josko, ken näkisi... alkaisivat kylällä huutaa... pilkkaisivat kansanopistolaisen yökylällä käyntiä... alkaisivat Viivistä puhua samaa kuin useasta toisestakin työstä, luullen hänenkin yönauttimaille kylläilevän... Ken sitä huomaisikaan... ei ole ollut kuljeksijoita Lehtolan piholla... ei ole kerinnyt mielijoita Viiville, vasta äsken täys'ikäiseksi tulleele... .

Nyt se on otettava omaksi!

Kahahten meni latoon viimeinen karhonsäännös. Kohta saapui Palteisen Jouko kotitalolle, illasti, meni makuulle, muttei nukkunut, valvoskeli, odottaen talon hiljentymistä.

Ruisräkkä narskutti siinä jyvälle kehkeytyvässä rukiissa yksitoikkoista narskutustaan. Lepakko vilahti hämyssä. Talojen piirteet näyttivät pehmeiltä. Ainoastaan pohjoispuoleiset metsänlatvat erottuivat kajastusta vastaan terävämpinä. Heinäkuisen lempeän yön helmat olivat laskeutuneet maille hiljaispehmoisina.

Ruissarkojen välistä ojaan pitkin kulki Jouko Lehtolaan päin. Pyöritti joen yli vievälle portaalille, pujahti ylitse, kuunteli, käveli sitten kiirein askelin lähimpien huoneitten taa, hiipi tuvan salvamelle, pysähtyi ikkunan luokse, jännittyneenä valmiina loikkaamaan läheiseen varvukkoon jos missä kuuluisi liikuntaa. Ei mitään kuulunut. Talo nukkui syvää työpäivän jälkeistä untaan.

Jouko kohottaautuu katsomaan ikkunasta sisälle. Siinä nukkui Viivi ikkunan lähellä, käden ulottuvilla. Pojan käsi lähestyi raamia, koputtaakseen tytön valveille. Mitä! Ikkunahan onkin raollaan, ei olekaan suljettu. Varovasti pieleen tarttuen avaa Jouko ikkunan, aikoen kosketuksella

Mukana MM-hiihdoissa Länsi-Saksassa

Oberstdorfin alppimaisemat puhuvat täällä jo omalla olemuksellaan. Ihminen tuntee itsensä pieneksi ja suuresta riippuvaiseksi. Elämässä on jollakin tavalla esillä tämä ympäristön juhlayuus ja valtavuus.

Kisojen avajaiset tuntuivat täältä paikan päällä seuraten hieman yksitoikkoisilta. Oli musiikkia eri muo-

doissa ja tanhuja jopa liikaakin, mutta kokonaisuudessaan juhla antoi kuvan paikallisesta väristä ja kansanelämään liittyvistä asioista.

Kun Aki Karvonen miesten 30 km:n hiihdossa perinteisellä latuhiihtotyylillä nappasi hopeaa Ruotsin Wassbergin jälkeen, tuli monta tärkeää asiaa hoidetuksi. Ensinnäkin

Viivin havahtuttaa. Mutta eipä vielä hennonnutkaan. Jäikin poika siihen hetkiseksi katsomaan näkemäänsä.

Tytön hengitys sujui tyynen tasaisesti. Rinta kohosi ja laski, osa kellahtosta tukasta kiehkuroitui posken luo tyynylle, siro, päivettynyt käsi levähti peitteen yläreunalla, toinen oli ajautunut pieluksen reunaan vapaasti. Poskilla viipyi varhaisuoruuden puna, kulmat kaartuivat tummahkoina ja huulilla päilyi hymy.

Jouko katsoi, katsoi! Viivytteli, toi esille ajatuksia, mielikuvia, menneisyydestä, nykyisyydestä, tulevaisuudesta. Joukosta alkoi tuntua sellaiselta, että tytön herättäminen on sopimatonta, on epämiehekästä, rikosta. Tuntui sellaiselta kuin paljon kauheutta menisi hukkaan jos hän koskisi neitosta kädellä, särkisi Viivin syvän unen. Siksi perääntyi poika ai-keessaan, viipyi vain ihailemaan näkemäänsä, katsomaan kuin lumottuna Viivin teeskentelemätöntä kauheutta.

Ei ihmiselle elämässään sen kohdaloissa käänteissä, kiusauksissa ja vaaroissa olekaan sen tehoisempaa, varmenpaa ohjaaajaa kuin ajatuksen, oman itsensä ajatteleva ajatus. Meillä ei vain useinkaan ole aikaa pysähtyä ajatuksiemme luokse.

Jouko Palteisen pysähdytti tässä sattuma, raolleen unohtanut ikkunapuolikas, muuten olisi koputus saatanut särkeä Viivin unet, sekä olisi myöskin voinut viedä osan pojan arvoista.

Nyt kuitenkin muuttui Joukon suunnitelma, mieliala, paljon entisestään. Pojan mielikuviin heijastui vakavia, varmoja elämän arvoja. Hän näki tuossa lähellään täysin kypsyneen tytön, mutta muisti samalla muutakin. Muisti äidin, joka oli Viiviä kasvattanut, rakastanut, paljon kaunista tyttärestään toivonut. Ottaisiko nyt yöjuoksija piiloretkellään emon työn, kärsimyksen, alttiiksianon ja rukouksen tulokset... Saisiko kylä juoruta näinä aikoina, että Palteisen Jouko naaraa Lehtolan tytöä, pelto-ojan kautta pujotellen. Miksei rehellinen mies voisi rehellistä ajatusta ilmaista valvonta aikana. Juuskoot yökujilla ne jotka toisen aistasta matkaavat toisen aittaansa, venytelivät, ne jotka eivät ketään rakasta ja joita itseään ei kukaan rakasta!

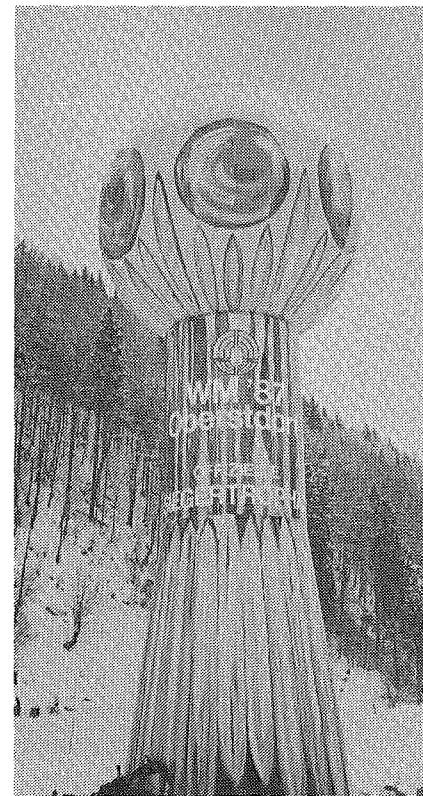
Aamu alkoi näytellä kasvojaan. Kylän kukot virittivät varhaisia kiekujaan. Joukosta tuntui tuo somalta, oli niin hyvä olla, ei tuntenut poika povessaan mitään epämääräistä, sameaa, syyttävää. Painoi nuorukaisen hiljaiseen ikkunan kiinni. Kääntyi kotiin. Nukkui hermeästi töihin lähtöön saakka.

Sitten päivällä siellä jokirannalla heinätyön lomassa sattui Jouko Viivin keralla puheisiin jutellen viimeisestä retkestään. — Ilmankos olisin sinusta uneksinnut — sanoi Viivi. Heillä oli sinä päivänä hauskaa. Sitä jatkui kauan jälkeenpäinkin, yhä sinne elämän viime virstoille. Tietysti häitten kautta.

Suomi avasi mitalitilinsä ja toiseksi Akin osalta tuli ikäänkuin loppusalaus veritankkaukseen, josta häntä on pidetty jopa lähes maanpetturina.

Suomalaisen hiihtourheilun ”miss Suomi” Marjo Matikainen osoitti naisten hiihdoissa kykynsä ja taitonsa. Sopivasti rentoutta, valoisuutta ja huumoria, siinä Marjon aseet hänen valmistautuessaan kuhunkin tosikointokseen. Palkintojen jaossa pisteet vei juuri Marjo Matikainen olemuksellaan.

Palkintojen jako sijoittui tosi ahtaaseen tilaan, katolisen kirkon ja eräiden muiden keskeisten rakennusten aukiolle, mutta tungos merkitsee kodikkuutta ja elämää. Kansa koontui jopa tuntia ennen paikalle. Palkintojen jakotilaisuus jäi kuitenkin selvästi joka suhteessa v. 1985 Seefeldin MM-hiihtojen palkintojen jaon varjoon. Muista kisajärjestelyistä puutteita esiintyi kiusallisesti tuloks-

Mukana MM-hiihdoissa.

palveluissa ja väliaikapalveluissa. Suuri TV-kuvaruutu kisastadionilla näytti välillä ”puita ja heiniä”. Kisaravintola sen sijaan oli mahtava ja aivan lähdön ja maalin välittömässä tuntumassa. Kisojen valovoimaisin suosikki oli Nordi-kisaorava, joka viihdytti yleisöä jos missäkin, maassa sekä ilmassa. Se oli varmasti eniten kuvattu kohde Oberstdorfin v. 1987 MM-hiihdoissa. Kisojen kokonaisyleisömäärä ylitti kaikki aikaisemmat MM-kisayleisömäärät. Kisoja seurasi yhteensä, epäedullisesta säästä huolimatta, runsaat 350 000 katselijaa.

Paljon huippuhiittäjien hiihtoja läheltä nähneenä saatoinkin havaita muutamien jo menettäneen terävimmän vauhtinsa. Huippukunnan ajoitus Oberstdorfin MM-kisoihin oli ohi. Selvimmin tämä tuli esiin Ruotsin Gunde Svanilla ja Suomen Harri Kirvesniemellä. Tuli myös ajatuksiini se, että onko Ruotsin Gunde Svan luistelutyylin ensimmäinen uhri? Myös tytöistä Määttä ja Hyytiäinen olivat ylikuntoisia. Pyykkönen oli tekniikaltaan hyvä, mutta selvästi ylipainoinen. Suomalaisen naishiihtäjien lievä ylipainoisuus näkyy aina selvästi suurissa kansainvälisissä hiihtokisoissa. On muistettava, että liikalihotkin vaativat happea. Kari Ristanen hiihti normaalisti yskästään huolimatta ja nuori Jari Laukkanen ensikertalaisena tällä tasolla todella hyvin. Ari Hynninen on paljon parempi hiihtäjä kuin mitä hän viestissä esitti. Tehty aloitusvirhe II-osuuden vauhdinjakoon toi Suomelle vasta 6. sijan.

Huomioitsin myös Ruotsin Thomas Wassbergin luisteluhiihdossa (viesti + 50 km) käyttämät lyhyet sauvat (kepit). Ilmeisesti hän hiihti samanpituisilla sauvoilla niin perinteisen latuhiihdon kuin luisteluhiihdonkin.

Suomen Hiihtoliiton valmennuksen johtoryhmän olisi myös mielestäni tarkistettava Jyväskylän yliopistossa tehtyjä tieteellisiä tutkimuksia huippukunnan ajoituksen suhteen. Ei tieteellinen valmennus voi olla aina oikea, hyvänä apuna kylläkin. Vanha fraasi ”joka ei vanhaa tunne, ei uutta ymmärrä”, pitäänee vieläkin paikkansa.

Jos Ruotsi juhli monien voittojensa jälkeen, niin kyllä Norja oli näissä juhlinnoissa ylivoimainen, jos he mitaleille yltivät. Esim. Anne Jahren voiton jälkeen Norjan liput liehuivat kaikkialla täällä kaduilla. Itäinen naapurimme tapansa mukaan juhli voittojaan vaisun tyynesti, suomalaiset isänmaallisen voimakkaasti, mutta kiihkottomasti siniristilippujaan heilutellen, sveitsiläiset äänekkäitä lehmänkellojaan kalkutellen ja isäntämaa Länsi-Saksa ystävällisesti hymyillen ja kohteliaammaksi vain käyden.

Perjantaina 13. päivän iltana tapasimme tuttavani kirkkoherra Martti Alajan, joka on ollut kaikissa niissä Olympia- ja MM-kisoissa Suomen Hiihtoliiton sielunpaimenena, joissa minäkin olen ollut paikan päällä. Hänellä on tapana järjestää paikallisissa kirkkoissa suomalaisille hiihdon ystäville, aktiiveille ja turisteille kisa-hartaus. Sen sijoittelussa ja järjestä-

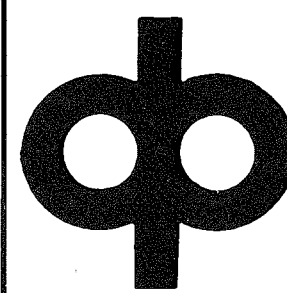
misessä oli erityisiä vaikeuksia. Kaikki kuitenkin järjestyi ja niin kisahartaus toteutui katolisessa kirkossa eräänä iltana. Siellä veisattiin tuttuja virsiä ja kirkkoherra Alaja puhui mm. siitä, että mitä eri valtakuntien poliitikot erottavat, sitä urheilu yhdistää. Näinhän se todella on.

Kaupungin keskusta, joka on todella kaupunkimainen, muistuttaa lähinnä Turkua ja sen vanhaa osaa ja jossa kirkon vieressä olevan talon seinässä on vuosiluku 1495. Keskustasta vajaan kilometrin päässä on pieni kappeli, aivan kadun reunalla. Tämä 2x2 m kokoinen kappeli on pystytetty siksi, että 1600-luvun puolivälin paikkeilla rutto surmasi täällä 800 asukasta. Varmaan melkoinen määrä silloisesta asujamistosta. Erilaisia pieniä kappeleita täällä kohtaa tavan takaa. Ne puhuvat täällä eläneiden ja elävien uskosta. Jumalan varassa on hyvä elää ja vaeltaa. Niin — myös Suomessa.

Katselin myös komeita metsiä Etelä-Saksassa ja Itävallan puolella kun kävimme eräänä päivänä Seefeldissä autoilemassa. Silmämääräisesti ei näkynyt mitään merkkiä happosateen tuhoista, sen sijaan puut olivat erittäin pitkärunkoisia, terveennäköisiä ja komeita.

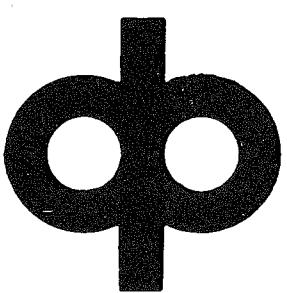
Panimme myös merkille, että TV-uutisissa ei kertaakaan mainittu eikä näytetty sodista mitään, ei Iranin ja Irakin, ei Libanonin ja Beirutin eikä mistään muistakaan sotatoimista, kun sitävastoin täällä meillä Suomessa ne tuntuvat olevan pääuutisaiheita lähes joka iltana.

Täällä kansa on ystävällistä ja koh-

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

KUOLLEITA

Bertta K e k k i syntyi 9. 10. 1927 Sakkolassa, kuoli 9. 3. 1987 Lempäälässä. Kotikylä Sakkolassa Haparainen.

Arvo Anselm S u i k k a n e n syntyi 25. 8. 1912 Sakkolassa, kuoli 24. 4. 1987 Lahdessa. Entinen kotikylä Sakkolan Kiviniemi.

Helvi M e s k a n e n os. Kallonen syntyi 6. 9. 1912 Sakkolan Petäjällä, kuoli 20. 4. 1987 Tampereella. Viimeinen kotikylä Sakkolassa oli Vilakkala ja viimeinen kotipaikka Tampere.

Helena K y l l ä s t i n e n os. Nuora syntyi 29. 12. 1904 Sakkolan Petäjällä, kuoli 8. 4. 1987. Viimeinen kotipaikka oli Punkalaitumen Liitsola.

Lyydia K a p l i e n t. Rämö os. Kurikka syntyi 3. 11. 1905 Sakkolassa, kuoli 15. 3. 1987 Tampereella.

Toivo L a a k s o m a a syntyi 20. 12. 1910 Sakkolan Kirkonkylässä, kuoli 8. 4. 1987 Valkeakosken aluesairaalassa. Viimeinen kotipaikka Vesilahden Latomaa.

Vuosia täyttäneitä

90 VUOTTA täytti 14. 4. 1987 Sanni L a a m a n e n os. Blinnikka Pirkkalassa. Hän on syntynyt Suistamolla ja viimeinen kotikylä Sakkolassa oli Sipilänmäki. On ollut pitkäaikainen Sakkolan Marttojen johtohenkilö aina vuodesta 1929 alkaen 1970-luvulle asti. Nykyinen asuinpaikka on Pirkkala.

80 VUOTTA täytti 5. 5. 1987 Armas J ä ä s k e l ä i n e n Hamina. Hän on toiminut puolustusvoimien palveluksessa eläkeikään asti.

Miu sanottii tullie saunaloantolast 11. 5. 1912 Røykkyläkoissai ko ol Saunlahe laivarykil vievii kujasii ja Kylmoja välisel töyreäl.

Sakkuloisest muutuvin viipurilaiseks 18 vuuvve ijas. Nykyjeä elelen eläkepäivii Vantoal, mut synttärjuhlii uon kerraki karus etelä maisemis.

Samppa Viskari

ti. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolassa Kasarmila.

70 VUOTTA täytti 9. 4. 1987 emäntä Hilja E e v a os. Pylkäs Vammalassa. Hän on syntynyt Valkjärvellä, mutta muutti jo nuorena Sakkolan Haparaisiin ja viimeinen kotikylä Sakkolassa oli Vilakkala.

75 VUOTTA 11. 5. 1987 EKA KARPPANEN

Miu sanottii tullie saunaloantolast 11. 5. 1912 Røykkyläkoissai ko ol Saunlahe laivarykil vievii kujasii ja Kylmoja välisel töyreäl.

Sakkuloisest muutuvin viipurilaiseks 18 vuuvve ijas. Nykyjeä elelen eläkepäivii Vantoal, mut synttärjuhlii uon kerraki karus etelä maisemis.

85 VUOTTA täytti 22. 4. 1987 Ali-na H a r t i k a i n e n os. Kiuru Vesilahden Rautialassa. Kotikylänsä Sakkolassa oli Hovinkylä.

70 VUOTTA täytti 12. 4. 1987 Lyyli V i r o l a i n e n os. Haakala Nokian Joenpohjassa. Viimeinen kotikylä Sakkolassa oli Petäjärvi.

65 VUOTTA täytti 6. 4. 1987 Einar N a s k a l i Punkalaitumella. Entinen kotipaikka Sakkolassa oli Lapinlahti.

75 VUOTTA täytti 11. 5. 1987 Eka K a r p p a n e n Vantaalla.

60 VUOTTA täytti 11. 4. 1987 Aarne H u u s k a Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Røykkylä.

80 VUOTTA täyttää 15. 7. 1987 Sulo Ä i j ö. Hän tuli Kanadaan vuonna 1929. Oli välillä Suomessa. Tuli takaisin Kanadaan. Kotiutui ja asuu nykyisin Parry Soundissa. Käy usein Suomessa. 80-vuotispäiviään hän aikoo viettää Suomessa.

70 VUOTTA täyttää 27. 7. 1987 Helvi W i c k s t r ö m os. Kurikka Sakkolan Petäjärven Ryhmästä. Asuu nykyisin Kanadassa Sundburyssa.

Punkalaitumen Karjalaiset ry:n vuosikokous

Punkalaitumen Karjalaiset ry:n vuosikokous pidettiin maaliskuussa Säästöpankillä. Kokouksen puheenjohtajana oli Aulis Rastas ja sihteerinä Matti Ukkonen.

Kokousasiat selvitettiin totuttuun tapaan ja yksimielisesti. Karjalan Liiton ohjeen mukaan käytetään johtokunnasta nyt nimitystä hallitus.

Hallituksen puheenjohtaja Aulis Rastas, varapuheenjohtaja Voitto Nihti, sihteeri Pirjo Korkka-Vuorinen, rahastohoitaja Eino Kuisma, jäsenet Sauli Lamppu, Tyyne Kuisma, Terttu Ukkonen, Toivo Tenkanen,

Toivo Ukkonen, Toini Kallonen, Matti Ukkonen, Jari Pitkänen ja Helga Lemmetti varajäsen.

Tilintarkastajat Viljo Ukkonen (Veikko Huuska), Saima Korkka (Aune Tenkanen).

Jäsenmaksu 20 mk vuosi ja 100 mk ainaisjäsen. Jäsenmaksuja keräävät rahastonhoitaja ja hallituksen jäsenet.

Toimintasuunnitelma sisältää osallistumisen retkelle Kesälahteen kesäkuussa, tarinakerhot, saunaillat, Sakkola-juhliin retki, 40-vuotisjuhlat syksyllä ja kirjallisuustalkoot kirjastoon. Jälkimmäisestä asiasta tarkemmin: Punkalaitumen Karjalaiset ry on vuosikokouksessaan jo 1986 myöntänyt määrärahan kirjallisuuden hankintaan uuteen kirjastoon. Kirjastolautakunta on vastannut

myönteisesti hyllytilan järjestämiseen. Kulttuurilautakunnalta on anottu rahaa kirjojen hankintaan. Tarkoitus on saada koottua tietokirjallisuutta mahdollisimman laajalti Karjalasta ja erikoisesti Punkalaitumella asuvan karjalaisväestön kotikunnista.

Näin turvaisimme myös tulevalle nuorisolle mahdollisuuden saada asiatiedot luovutetusta Karjalasta ja karjalaisuudesta.

Seuralla on vaikeuksia saada ja uutena ostaa näitä kirjoja (loppuunmyydyt painokset), joten toivomme näin lehden välityksellä saavamme kirjallisuutta.

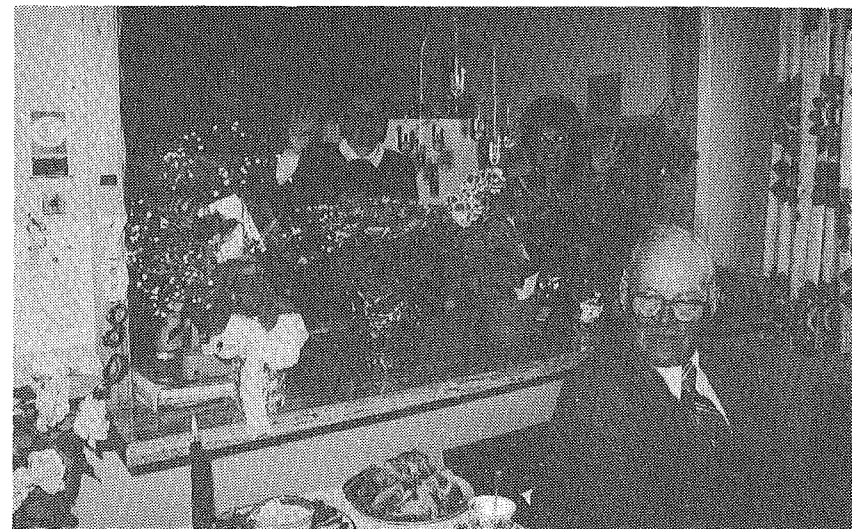
Punkalaitumen Karjalaiset ry:n sihteeri Pirjo Korkka-Vuorinen
osoite: Kp 2 31900 Punkalaidun

Ansiomerkkejä

Karjalan Liiton kultaisella ansiomerkillä palkittiin liiton vuosikokouksessa Reino S ö d e r. Hän on karjalaisuustoiminnalla lähinnä edustanut Sakkola-seuraa, jonka kotipaikka on Helsinki. Reino Söder'in kotikylä oli Sakkolan Lapinlahti.

Kultahäät

Kultahäitä viettivät 11. 4. 1987 Mirja os. P e n s a s ja Eino K u i s m a Jyväskylässä. Entinen kotikylä Sakkolan Haitermaa.

Kuva on otettu Klaudia Pelkisen 80-vuotisjuhlassa. Edessä Sulo Äijö. Taustalla juhlan emännät Tyyne Hankela ja Tuulikki Pelkinen.

Karjalaisen perinteen työryhmän julistama kirjoituskilpailu KARJALAISUUS TÄNÄÄN 1987

Vastauksia tuli määräaikaan mennessä 321 henkilöltä. Yhteensä kerätyi tekstiä 9096 liuskaa.

Palkinnot jakaantuivat seuraaville henkilöille:

Pääpalkinto: Juho Leskinen Joensuu.

Raha-, kirja- ja esinepalkinnot I palkintoryhmässä: Liisa Pekonen Äyräpää, Niilo Kuikka haastattelija, Nikolai Onatsu Salmi, Hellin Kempin Kirvu, Viljo Purontaa Sakkola, Anja Tuomela Jaakkima, Lahja Tiainen Uukuniemi, Inga Enander Viipuri, Mirjan Sassi Viipurin mlk, Anna Suhonen Kurkijoki, Eeva-Riitta Backman haastattelija, Heikki Pehkoranta Suistamo, Lempi Vanhanen Heinjoki, Paula Talvio Viipuri, Eino Jyrkiäinen Kaukola, Ida Holopainen haastattelija, Viljo Holopainen Soanlahti.

Lisäksi jaettiin yli 30 kirja- tai esinepalkintoa sekä 100 kunniakirjaa.

Käden taituri pienestä pitäen

Esteri Loponen os. Räikkönen on ryhtynyt käsitöiden taitajaksi jo pikukutyttönä. Ensimmäiset ompeluopit Esteri sai siskoltaan — ja opettelikin niin hyvin, että ompelemisesta tuli hänelle leipätyö.

Esteri täytti 16 päivänä toukokuuta 1987 70 vuotta ja tekee käsitöitä nyt ajankulukseen. Uusia työtapoja hän on opetellut Lempäälän kansalaisopistossa.

Esteri Loposen sukujuuret vievät Karjalan maille Valkjärvelle, josta ovat lähtöisin hänen vanhempansa. Isä oli taitava kärryseppä, eikä äidiltäkään mennyt sormi suuhun käsitöiden parissa. Näppärät sormet periytyivät myös perheen lapsille, joista Esteri hyvinkin sai osansa.

Perhe kotiutui Sakkolan Kiviniemeen, joten Esteri esittelee itsensä Kiviniemen tytöksi. Kiviniemessä hän opetteli ompelemisen ensitaitoja vanhimman sisarensa opastuksella. Sisarensa oli käynyt Käkisalmen käsityökoulun ja ompeli Ivanoffin rouvan valmisvaate- ja lyhyttavara-liikkeeseen. Samalla saivat nuoremmat siskot ja muutkin kylän tytöt käsityöoppeja.

Tyttöjen valmistamia vaatteita myytiin paitsi Kiviniemen kaupassa myös toreilla ja markkinoilla.

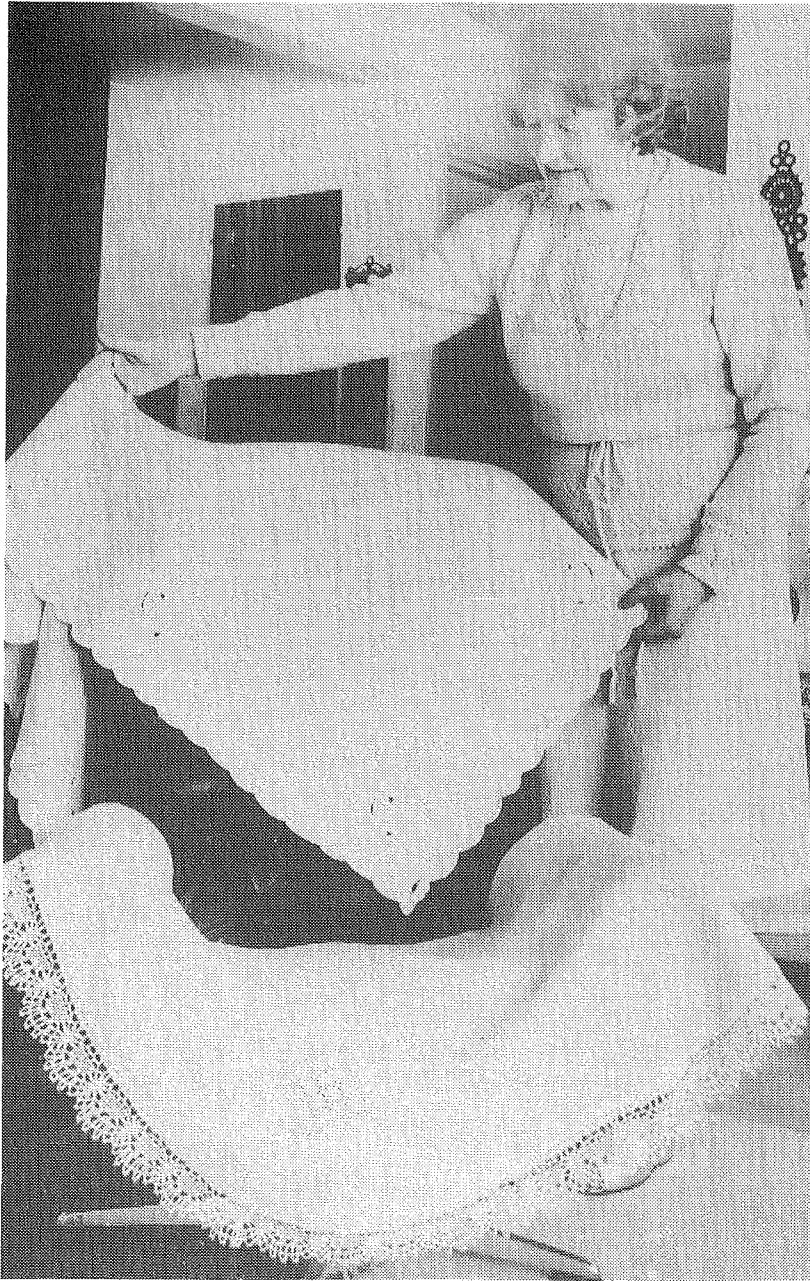
Mutta sotavuodet saapuivat. Esterikin kiirehti peräämään Ivanoffin, myöhemmin Ivano, rouvalta työpalkkojaan. Maksun hän sai kankaina ja totesi myöhemmin menettäneensä vuosien palkat — mutta tulipahan samalla ompeluopit.

Evakkotie toi Esterin Tampereelle. Näissä tietämissä hän avioitui ja meni työhön Tampuvun palvelukseen. Muutaman vuoden kuluttua pariskunta muutti Lempäälään ja Esteri ryhtyi ompelemaan tilaustyönä. Puolison kanssa pidettiin myös autohuoltoasemaa, kunnes mies kuoli ja huoltamonpidosta luovuttiin.

Nyttemmin Esteri on avioitunut

uudelleen. Ja työvuosien vaihduttua eläkepäiviin hän on vaihtanut käsityöt ammatista harrastukseksi. Samalla on suuntakin vaihtunut takeista, kävelypuvuista ja sisäturkeista kevyempään linjaan: nyt syntyy revinäistöitä, nypläystä, frassua, pakotustöitä, pitsiä, kangaspainantaa...

— Kyllä vanhemmallakin iällä voi oppia uutta. Menin kansalaisopistoon — siellä on hyvät opettajat, kehuu Esteri Loponen ja kehoittaa kaikkia vähänkin kiinnostuneita käsitöiden pariin. — Aika kuluu paremmin. Minä en ainakaan osaa istua kädet ristissä, kun on töitä tehtä.

Esteri Loposen käsityöt ovat katseenkestäviä, vaikka kuinka läheltä tarkastelisi. Huolellinen työn jälki onkin Esterin vaatimus työtä tehdessä.

TOIMITUKSEN TUOLI

Tuli poikettua Karjalaislehtien seminaarissa Loimaalla. Tilaisuuden ohjelma oli valmiiksi suunniteltu, niin kuin tietysti pitääkin.

En minä kaikkea naisten puhetta kuule — mutta ajatuksiin jäi kytymään tunne, että kun aikataulu lupasi 10 minuutin tervehdyksen, niin kauniita silmien vilkettä saikin katsella tunnin verran.

On painettu tilaisuudesta selostuskin. Suvannon Seutu ansaitsi seuraavan maininnan: Ilmestyy 8 numeroa.

nyt pienestä pitäen.

Esterillä on parhaillaan menossa erikoinen urakka kansalaisopiston puupiirissä: hän veistää könninkelloa kotinsa komistukseksi.

Muita harrastuksia hänellä on ollut nuorisoseuratyö Kiviniemen ns:n riveissä, sekä toiminta SPR:ssä. Ne hän on jo jättänyt, mutta puuhaa edelleen Lempäälän Sotaveteraaniniaisissa ja Martoissa.

Hän on jäsenenä myös Suvanto-säätiön hallituksessa. Ja toki sujuvat perinteiset kotityöt: Esteri kertoo yhä jauhavansa ruisjauhotkin itse leivänelipomista varten.

Painos 1500. Jotain lehdessä määrännee sivulukukin, jos se on neljä sivua tai 20 sivua. Silloin asiaa sopii vähemmän tai hiukan enemmän.

On annettu hyvää neuvoa, että kirjoittajan arvonimi tahi ammattititteli kuuluu aina mainita. Tämä ei sovellu mitenkään minun talonpoikaisjärkeen. Miksei olla kaikki samoja karjalaiskukuisia kavereita ilman joka paikkaan tunnettavia arvoja. Minusta on parempi ja vapaampi sanoa vaikka Selma ja Ville kuin jokin neuvos tai maisteri?

Jos saavutettuja arvoasteita on ko-

rostettava joka tilanteessa, niin miksi ei sitten koko sukuselvitystä ainakin kolmessa polvessa, se toisi jännitystä tilanteeseen...

Enkä puhelinkyselyihin taivu, koska karjalaisia ollaan niin täytyy myös olla sopeutumista toisiinsa, ilman kumarteluja! Meillä Vpl Pyhäjärven ja Rautuslaisten lehden kanssa on monta yhteistä kirjoittajaa, jotka avustavat molempia lehtiä. Tämä hyvä tilanne tekee kanssakäymisen melko mutkattomaksi. Kurkijokelaisen kanssa on monimutkaisuuden välttämiseksi suullisesti sovittu, että siitä

Kiviniemen markkinoilla 10. 10. 1936

Suvannon Seutua lukiessa olen huomannut mainittavan silloin tällöin Kiviniemen markkinoista. Katsellessani vanhoja valokuvia huomasin, että onhan täällä kuvakin markkinoilla käynnistä. Hyvä, että on vuosiluku tullut laitettua kuvan taakse. Tämä oli ensimmäinen markkinoilla käynti minulle. Silloin oli ikää vajaa 16 vuotta minulla ja Maikki saman vuoden lapsia. Anna-siskoni ikä oli silloin 18 vuotta.

Pojat tässä kuvassa eivät olleet mitään markkinaheiloja, muuten vaan tuttuja Sakkolan poikia. Sattuivat olemaan siinä lähellä, niin pyydettiin samaan kuvaan.

Kun markkinoilla käveltiin ja katseltiin, niin yks'kaks Maikki sanoi, että Jussi on tuolla ja nyt minä ostatan uuden ulsterin itselleni!

Jussi oli Maikin isä. Kyllä sai Maikki isälleen puhua ja porukalla ulstereita katseltiin. Näin vaan Maikki sai uuden ulsterin. "Kyllä sitä nyt saa käyvä marjassa ja sienessä, jotta saa taas rahaa tilalle." Hän näytteli vaatimatonta isäntää vaikka oli ison talon isäntä.

Me kaksikymmentä luvulla syntyneet ollaan jo kansaneläkkeellä. Kyl-

lä täytyy ihmetellä, että milloin on tuo aika mennyt? Joka päivä ajatuksissaan käy kotikylässä, lapsuusmaisissa ja siellä Suvannon rannoilla Riiskassa.

Markkinakuvassa olevat henkilöt vasemmalta lukien: Anna Veijalainen os. Saksanen, Eila Leskinen os. Saksanen, Maria Tenkanen. Pojat ovat Viljo Leppänen ja Toivo Nuora.

vaan, minkä sivuille mahtuu. Eihän me makseta mitään palkkiota kirjoituksista, kaikki on hyvää harrastusta vain...

Edesmennyt "Saaprun Vaari" muutti aikanaan Pyhäjärveläisestä Suvannon Seutuun, että" me ollaan paremmin samalla aaltopituudella..."

Tietysti itseään korostavat taiteilijat ja ammattilaiset on meikäläisen parasta käsitellä varovasti, he kun ovat aika herkkiä omasta arvostaan ja helposti tulee "sanomista" ja "nöksähtelyä".

Minun toiveeni on: Enemmän elävää huumoria sivuille sillä ainainen totinen surullisuus vaivuttaa ihmisen ajattelemaan koko elämää siltä surulliselta katsontakantilta.

Vielä hiukan tuohon Karjalaislehden seminaariin takaisin. Jos niin onnellisesti tapahtuisi, että Pyhäjärven Salme Rintala osuisi paikalle, niin toiveeni on saada jutella hetkinen, minulla on kiinnostusta sukujuuriiin...

Koiviston Viesti on 20-vuotinen tuttavuus, jo Villasen ajoista alkaen. Viestin nykyinen toimittaja Ulla Tuominen lienee kaikkein nuorin karjalaisten pitäjälehtien toimittajista. Ja kun Koiviston Viestin erikoisala on ollut merenkulku ja laivat, niin hän

tulee saamaan selvitettäväkseen "Suvanto"-laivan kohtalot, joka varmaan Suvantolan kansaa kiinnostaisi...

Tulin luvanneeksi pistää pakinaa piirakoista, sillä eräät hyvin asioita tuntevat henkilöt on nimenneet jokaiselle luovutetun alueen kuntalaisille vaalittavan perinneruoan.

Mitä syötävissä on vaalimista? Jos osaa ja ruokatarpeita on niin suoraan keittämään ja paistamaan sehän lienee parasta kehumista ja "vaalimista". Tosin kaikki vanhan ajan ruokapöperöt eivät kehumista kestäkään. En tosin niitä mainitse.

Sakkolan perinneruokiin on nimetty ainakin minulle täysin tuntemattomia atrian aineita. Siitäkin huolimatta, että murre voi sotkea hyvää tarkoittavan selvityksen.

Onko *Sakkolan paisti* pot'lohkoa vai mitä, harvoin sikaa paistettiin ilman perunan tai perunalohkojen seuraa samassa Kyyrölän potissa. Enä *piranapiiras*? Tämä käy yli ymmärryksen. Oli kyllä seitsemän sortin sekasotku *pirona*, mutta eihän se ollut piirakka härkäpapukeskeinen lusikka ruoka, eikä maku mitenkään keuhuttava. Potattikkakari oli varmasti

omenakakkara. Oli otra-, kaura-, tatariryynipiirakat, ei piirasta. Otrajauhoista kirnumaitoon tehty *kollamo* oli lämpöisenä voin kanssa nautittuna makoisaa. Mihin on jätetty *omena- ja lanttulohkopiirakka*? Nehän oli perusruokaa eväänä matkoilla ja ulkotöissä.

Jos näistä nimetyistä perinneruoista saisin valtaa valintaan siirtyisin täysin metsäpirttiläisten sapuskoihin, heille ne paremmat syötävät on sysätty. "Jamakkaa" ei ole tarjottu mihinkään tuoppiin?

Miksi "sauna-akkojen" voimuru ei ole kelvannut koko luetteloon? Ajatteleva emäntä ei antanut piirakoiden eikä leipien vanhentua vaan teki kesällä niistä voimurua. Talvipakkasella ruisleipä nuorrutettiin ja siitä tuli hyvää heti nautittuna!

On tosin omakohtaisesti sanottava, että oikein vanhoista perinneruoasta on minulla hyvä kokemus vain marjahutusta, lihapotista, tökkimiseistä, "risoista". Nuoremman ajan atriasta on mielessä harjuspaisti, munarätsähys, munamaito ei ollut niinkään mieluista, ja leipälouta... sieniserpa.

Kyllä söis, kun vaan sais vaikkapa läpökkää...

Pian taas tavataan. Olemme saaneet uusia kirjoittajia. Heille kaikille parhaimmat kiitokset.

Sakkolan Kirkonkylän Nuorisoseura perustettiin 85 v. sitten

Otteita seuran toiminnasta kuluneelta vuosisadalta

Pöytäkirjojen mukaan v. 1902 perustettu seura on vuoteen 1917 toiminut yhdessä Petäjäjärven nuorisoseuran kanssa. Seitsemänkymmentä vuotta sitten, maaliskuun 28 päivänä 1917 pidettiin Sakkolan kirkonkylän nuorisoseuran yleinen kokous Yr-

jö Tenkasen talossa Karholassa. Kokouksen avasi ja puhetta johti Heikki Tenkanen. Kirjurina toimi Mikko Pekkanen.

1 §

Keskusteltiin seuran virkailijoiden

valinnasta ja päätettiin he valita suljetuin lipuin siten, että eniten saanut tulee esimieheksi ja sitä seuraavat kuusi johtokunnan jäseniksi.

2 §

Äänten laskijaksi valittiin Jaakko

Eränen ja Mikko Jääskeläinen.

3 §

Vaalin perusteella tuli esimieheksi Jaakko Eränen 28 äänellä, sekä johtokuntaan Mikko Pitkänen 27 ääntä, Mikko Pekkanen 25 ääntä, Tuomas Jääskeläinen 23 ääntä, Anna M Pitkänen 22 ääntä, Heikki Tenkanen 21 ääntä, lähinnä Helena Pekkanen 18 ja Mikko Jääskeläinen 15 ääntä.

4 §

Taloudenhoitajaksi valittiin Mikko Jääskeläinen ja Eliisa Kurikka.

5 §

Keskusteltiin huvitoimikunnan perustamisesta. Keskusteltiin seuran lehden "Elvyttäjän" toimittajasta sekä sanomalehden kirjeenvaihtajasta. Asiat jätettiin johtokunnan huooleksi.

6 §

Retki, joka oli aiemmin päätetty tehdä Montrualle 1 pv huhtikuuta yhdessä Petäjäjärven nuorisoseuran kanssa, päätettiin tehdä retki samaan aikaan ja paikkaan Sakkolan nuorisoseuran toimesta. Retkelle lähtijät kokoontuvat sunnuntaina huhtikuun 1 pv Karholan kylään klo 12 päivällä. Retken ilmoittaminen Käkisalmen Sanomissa jätettiin esimiehen Jaakko Eräsen huooleksi.

Viisitoista vuotta kestänyt yhteistyö Petäjäjärveläisten kanssa oli päätynyt. Kirkonkylän nuorisoseura on saanut oman johtokunnan, jonka esimieheksi valittiin apteekkari Jaakko Eränen.

Seuran toiminta alkoi vilkkaasti heti alusta alkaen. Vuosikertomuksesta voimme lukea, että jäseniä oli seurassa 40 naista ja 75 miestä. Kokouksia kaikkiaan 13.

Kokoontumis- ja kokoustilojen puute oli seuralla vaikea, niimpä ensimmäisiä tehtäviä johtokunnalla oli aloittaa suunnitella talon rakentamista.

Kirkonkylässä oli kyllä Käkisalmen kihlakunnan suurin ja komein kansakoulu, mutta vanhojen pöytäkirjojen mukaan koulu ei antanut

koulun tyhjää salia seuran käyttöön, vaan johtokunnan esimies sen käytön jyrkästi kielsi.

— — — —

Vuotta myöhemmin edelläkerrosta kokouksesta oli tapahtunut paljon. Maa joutui sotaan. Kansakunta taisteli itselleen vapauden suurin uhrauksin, mutta näistä asioista ei pöytäkirjoissa paljon puhuta. Vapaussota aiheutti seuran jäsenistösäkin erimielisyyttä ja kiistaa. Seuran toiminta häiriytyi.

Toukokuun 14. päivänä 1918 pidetyn Kirkonkylän nuorisoseuran kokouksen pöytäkirjasta voimme lukea, kuinka 4 pykälässä valitaan vapaussodassa kaatuneen seuran taloudenhoitajan Mikko Jääskeläisen tilalle Aapro Pitkänen.

Kokouksen toisessa pykälässä päätettiin toimeenpanna juhlaillat helluntaina, josta kertynyt tuotto käytetään vapaustaistelussa kaatuneiden vainajien muistomerkin pystytämistä varten.

— — — —

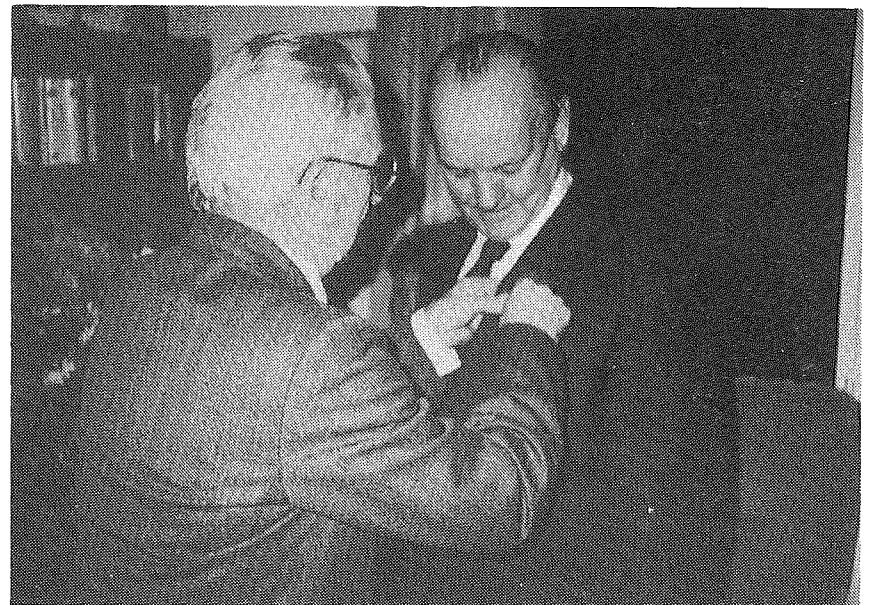
Ankaran ajan jälkeen kaikesta tarvarasta jopa leivästä oli puute. Esimerkiksi valaistuksessa tarvittavasta lamppuöljystä, "kirassista", sitä ei

tahtonut saada millään konstilla. Näin ilman valoa pimeinä aikoina seuran toiminta oli vähäistä. Kumminkin ahkeran yrittämisen ja säästämisen jälkeen oman talon haavekin alkoi toteutua.

Sakkolan kunnalta saatiin talolle tontti. Näinä vuosina kohosi Kirkonkylän nuorisoseuralle toimitalo, joka helpotti ja vilkastutti paikkakunnan sivistys- ja kulttuuritoimintaa, sillä siellä saivat kokoontua maanpuolustusväki, Marttayhdistys, urheiluseura Jäntevä ja muut seurakunnalliset kokoukset.

Sakkolan Valistustalo tuli laajalti tunnetuksi juhla- ja huvitilaisuuksien pitopaikkana Karjalan Kannaksella. Kun Sakkolan kirkko paloi jatkosodan aikana, niin Valistustalo toimi sen jälkeen väliaikaisena kirkkona.

Sakkolan Kirkonkylän nuorisoseura on päättänyt taas ryhdistäytyä ja vaalia entisiä esi-isien arvokkaita perinteitä. Seura toimii nykyisin Tampereen ympäristössä. Esimiehenä on Risto Jääskeläinen Pirkkalasta, sihteerinä Aino Pokkinen Tampereelta, rahastonhoitajana Aira Jääskeläinen Pirkkalasta, vpj ja kirjeenvaihtaja Martti Karonen Tampereelta, jäsenkirjuri Aune Karonen Tampereelta ja

Vanhempi HERMANNI Toivo Koiranen, selin, kiinnittää nuorisoseuran ansiomerkkiä nuoremmalle HERMANNILLE Aarne Naskalille 75 v. pnä 6. II. 1986. O n n i t t e l u t Aarnelle.

johtokunnan jäsenet Irja Ukkonen, Toivo Koiranen, Heikki Naskali, Aarne Naskali sekä Eila Hynnä. Seuran toiminta on viimevuosina ollut verrattain vilkasta, on pidetty erilaisia tilaisuuksia kesä- sekä joulujuhlia, urheilukilpailuja, tehty vierailukäyntejä ja yritetty keskuudessamme ylläpitää yhteenkuuluvaisuuden tunnetta ja luottamusta tulevaisuuteen.

Viimeksi kuluneen vuoden aikana seura on osoittanut huomiota ansi-
oituneille jäsenille kutsumalla HER-
MANSKAKSI Eeva Koirasen sekä
Aarne Naskalin ja Risto Jääskeläisen
HERMANNIKSI. Nimityksen yh-
teydessä luovutettiin Nuorisoseurojen
Liiton kunniakirja sekä arvoa osoit-
tava kunniamerkki.

Kuluvan talven lumilla ratkottiin
seuran jäsentenväliset mestaruudet
murtomaahiihdossa vapaalla tyylillä
ja mäenlaskukilpailut Karosen nave-
tan luhdinrappusilla.

Tulokset:

Tytöt alle 5 v I Annamari Tulonen.
Tytöt alle 8 v I Kati Kanervisto II
Liisa Tulonen.

Tytöt 8—11 v I Sanna Karonen.
Tytöt 11—15 v I Katja Karonen, II
Mia Karonen.

Kuvassa Sakkolan Kirkonkylän nuorisoseuran nuorinta joukkoa esittämäs-
sä Tanhuja seuran kesäjuhlilla Tampereella kesällä 1985.

Pojat 8—11 v I Tomi Karonen II
Mika Karonen.

Naiset I Toini Karonen II Maire
Kanervisto III Maire Kanervisto,
Vuokko Karonen ja Riitta Äikäs.

Miehet I Martti K Karonen II
Pentti Karonen III Taisto Jääskeläi-
nen.

Miehet yli 60 v I Risto Jääskeläi-

nen II Veikko Pokkinen III Toivo
Koiranen.

Mäenlasku I Riitta Äikäs II Tais-
to Jääskeläinen III Vuokko Karonen.

Sakkolan Kirkonkylän Nuoriso-
seura on luvannut avustaa Sakkolan
Sotainvalideja Sakkola-juhlien jär-
jestelyissä.

Martti Karonen

Aukusti Kiuru

Muisteluksia elämäntien varrella

Jospa tässä aikani kuluksi ja ilto-
jen ratoksi muistelin tapahtumia
eloni reitiltä — eihän niistä paljon
kerrottavaa kerry ja jos kertyykin,
niin se on sellaista tavallisen tasaista
jokamiehen jorinaa, tasapaksua ta-
rinaa, mutta jos uteliaisuutesi voittaa
ja haluat tietää, miten on ennen elet-
ty ja koetettu päästä — ja on pitä-
nyt päästä — eteenpäin päivä kerral-
laan puutteen ja ahdingon rutistuk-
sessa, milloin milläkin tavalla isää
autellen ja kookkaaksi paisuneen
perheen toimeentuloa pöngittäen,
niin ole hyvä ja lue!

Koska olin toiseksi vanhin seitsen-
lukuisessa lapsikatraassa, niin sitä pi-
ti lähteä jo heti pienestä pitäen, jos
ei muuhun työhön vielä pystynyt,
niin paimenpojaksi ajamaan lehmiä
aamusella hakaan ja taas iltasella
haasta kotiin.

Eihän niitä meillä kovin monta
kantturaa ollut vietävissä eikä tuota-
vissa, mutta vähätkin piti niin viedä
kuin hakea poisikin ja se tuntui ras-
kaalta ja hankalalta, kun aamulla piti
lähteä vaikka miten olisi vielä nukut-
tanut, mutta ei auttanut muu kuin
meneminen!

Vielähän lähtö keväällä oli sikäli
mukavaa ettei palellut, samoin kes-
kikesällä, mutta syksymmällä oli
hankalaa, kun pakkasen pakkasi pa-
lelemaankin kaiken muun lisäksi. Ei-
kä kenkiäkään aina tullut pantua jal-
kaan, vaikka jonkin-moiset jalkineet
olisi ollutkin. Lehmän lämpöisessä
kasassa voi jalkoja hetken lämmitel-
lä, mutta ne piti pian jättää jälkeen.
Eikä sekään ”ilo” niin kovin hyväl-
tä tuntunut.

Tämä paimenpojan ”vakanssi” oli
jo alle kymmenvuotiaana, mutta sit-
ten toiselle kymmenelle ehdittyäni pi-

ti käydä jo isän mukana kylvö- ynnä
muissa töissä pitkin kesää, mihin
vain vähänkin kykenin. Aina niitä
hyvin löytyi tehtäviä!

Talvella oltiin isän kanssa tukki-
metsässä. Minä olin apumiehenä
kuorman teossa, tien raivauksessa ja
polkemisessa ynnä muussa hommas-
sa. Kyllä moni samalla tiellä ajava
raavas ja riski ajomies ihmetteli ja
kysäisikin isältä, että mitä sinä tuos-
ta pojan naperosta pijät täällä palel-
tumassa, eihän se noille isoille tukeil-
le mitään maha? Isä selvitti, että sem-
pä takia juuri kun nuo tukit ovat suu-
ria ja raskaita hänen, kehnnon mie-
hen, liikutella ja kuormaa tehdä —
monta kertaa joutuu niin lujille ot-
tamaan, että kun kaikkensa yrittää,
niin sittenkin puuttuu yhen ainoan
kilon nostoon tarvittava voima. Ja
sen kilon tämä poika nostaa ja niin
on tukki pankolla!

Vaikka tiluksemme olivat pienet,
niin oli niissä aina kevätkiireiden ai-
kana, samoin kuin heinäaikana ja
viljan korjuussa meille vanhemmille
lapsille sopivaa työtouhua, niin ettei
työttömyyttä tarvinnut kärsiä mihin-
kään aikaan vuodesta.

Muistaakseni olin kolmen- neljän-
toista kesäinen kun jouduin pitä-
mään huolen niiden, vaikka vähien-
kin kyntöjen suorittamisesta ja kun
kerran omat pellot tulivat kynnetyk-
si, niin monestikin naapurista oli
miehenpuoli kesällä jossain ansio-
työssä ja minä jouduin kyntämään
naapurinkin peltotilkun. Eihän se
aura kovin järeätä sorttia ollut, mutta
niin hentoiselle miehenalulle sitten-
kin liian raskas työkalu, vallankin jos
joutui ottamaan takapakkia.

Monen monet vuodet meillä oli sa-
ma työjärjestys, eli isä oli kesäisin
jossain rakennuksella tienesti hom-
missa ja teheskelin kotityöt. Kunnes
minä pääsin tienahommiin, niin isä
jäljelle hoitelemaan kotiasikareita.

Siinä meidän kylässä ei ollut kan-
sakoulua silloin, vaan lähin koulu oli
Viiksanlahdessa. Eräänä syksynä mi-
näkin kävin sen alkeiskoulun, oliko-

han se 4 tai 5 viikkoa, mutta sitten
tuli jokin tärkeä työ tai meno ja niin
se vakinaiseen kouluun meno jäi. Jäi
senkin takia, kun isä sanoi: — ”Ei
ne siellä koulussa muuta halua oppia
kun pahuutta vain. Ihmisiä vain
haukkuvat ja puhelinpylväistä eristi-
miä kivittävät rikki”.

Sekä senkin takia kaiken lisäksi,
kun työmiehen lapsista ei kuitenkaan
tule herroja — ja niin jäi sitten kan-
sakoulu käymättä.

Oli se osittain minusta itsestänikin
kiinni ja parempi näin päin, kun ne
kansakoulussa käyneet tiesivät ker-
toa, että siellä on paljon läksyjä ja
minä olin laiskanlainen lukemaan ja
hidasoppinen. Sitten myöhemmin ai-
kuisena sain kuulla, että asevelvolli-
suusaikana he siellä sotaväessä käyt-
tävät kansakoulun, mutta ei ne siinä
komppaniassa missä olin antaneet
minkäänlaista opetusta, mikä olisi
haiskahtanut kansakoululle ja niin se
asia sai jäädä lepäämään. Enhän mi-
nä tarvinnut enempää koulutusta,
minulle riitti aivan mainiosti ne 5
viikkoa talvella kiertokoulua. Sillä
tiedolla osasin tehdä töitä, veistää
hirsii, heiluttaa kirvestä, ynnä muu-
ta sellaista.

Niin kuluivat vuodet ilman mitään
erikoisempaa tapahtumaa, kesät ra-
kennuksilla ja talvet tukkien teossa,
hirsien ja ratapölkkyjen veistoissa
ym. metsätöissä. Sitten yhtenä kesä-
nä tuli jollakin tavalla sellainen ou-
to tunne, että tämä ei olisi saanut täl-
lä tavalla jatkua loputtomiin.

Meitä oli seitsemän lasta ja ne mei-
dän maat ja mannut kovin kaitaiset,

niin ettei niistä olisi riittänyt kunnolla
mökin tontiksi, jos jokainen olisi sel-
laisen tarvinnut, näin ainakin mieles-
säni räknäilin ja se antoiakin aiheen
miettiä ja valvoa monen monta iltaa,
että millekkä tästä alkaisi, pillille vai
pallille? Monet illat valvoin ja mie-
tin mistä löytyisi sellainen ammatti,
mihin minä pystyisin ja kelpaisin ja
mikä minut elättäisi. Näistä ja mo-
nista muistakin ajankohtaisista ja
meitä koskevista asioista juteltiin hy-
vien poikakavereiden kanssa joskus
pitkät tovit iltaisin ennenkuin pääs-
tiin eroon ja kumpikin lähtemään
omalle suunnalleen nukkumaan.

Yksi tällainen juttuhetki oli erää-
nä lauantaan ja sunnuntain välisenä
iltana ja yönä, kun muun jutun lo-
massa tulin sanoneeksi jo pitkään
minua kiehtoneen ajatuksen sanoik-
si, että olen sellaistaakin haavetta
miettinyt sekä aprikoinut, että koet-
taisin suorittaa kansakoulun tutkin-
non ja mahtaisiko minusta olla sen
suorittajaksi. Tämä kaveri rohkaisi
minua ja koetti innostaa minua pa-
nemaan asian viereille. Jäin silloin vie-
lä miettimään tätä asiaa ja olisi eh-

VEIKKO SOKURA
Erikois-
hammasteknikko
TAMPERE
Mäkipääkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

- Passikuvat heti — otamme myös valokopiot
- Nopea filminkehityspalvelu, jopa tunnissa
- Laaja tarvevalikoima: Kamerate, projektorit, filmit, kehykset
- Valokuvaaja tilattavissa eri tilaisuuksiin, studiokuvauksia

Lempäälän Kuva ja Tarvike
om. Tapio Kuisma, Sirvalahti P. 751 659

kä jäänytkin kokonaan, mutta kun pyhänä taas tavattiin, niin tämä hyväkäs otti taas sen puheeksi ja yllytti lähtemään ihan näiltä jalan sijoilta panemaan asian alulle, kun en ollut itse siihen niin paneutunut — eihän tuolla nyt niin kiire ole — niin tämä kaveri sanoi, että lähdetään, hankin pyöräilee ja saattelee minut sinne koululle saakka ja kun olen aina ollut yllytettävissä niin nytkin lähdin ja niin se asia lähti pyörimään ja siitä sunnuntai-iltapäivästä alkaen olin kansakoululainen — joskin vähääkään tietämättä, mitä minä sillä kansakoulutodistuksella teen — jos sellaisen joskus saankin. Se tässä tulokoon sanotuksi, että kun A Kiuru ennen 15 päivää syyskuuta ilmoitti jne. . . ja seuraava olisi ollut jo syyskuun 15 päivän jälkeen, näinollen en olisi kenties enää päässyt koulun kirjoihin. Se minun aloitukseni oli nimittäin ennen syyskuun 15 päivää, joten aika täpärälle meni.

Niin koulutyö alkoi ja jatkui koko talven. Sisareni Aino oli vakituisena oppilaana koulussa ja toimi samalla tarvittaessa lähettinä jos sattui tulemaan voittamaton este, etten itse

EDULLISESTI

- Kehystykset
- Taiteilijatarvikkeet
- Lahjatavarat
- Valokuvakehykset
- Kuvapalvelu
- Kamerate

Passikuvat HETI!

Ota osoitteeksi palveleva

KEHYS- JA LAHJAPISTE

T:mi Valio Rauhala

Puutarhakatu 23
TAMPERE

Puh. (931) 128 575

henkilökohtaisesti päässyt koululle.

Opettajana oli pari herttaista tytöstä, Anna Koiranen ja Katri Kokko. Ja kun aika uhkasi käydä vähäsi niin ehdottivat opettajat, että kun nämä muuttavat aineet ovat vähemmän tärkeitä niin jätetään ne pois! Nimittäin laulu, käsityöt, voimistelu ja mahtoiko niitä olla vielä muitakin. . . Kansakoulujen tarkastajapa ei hyväksynytäkään koko paperia sellaisenaan, vaillinaisena ja sepä meinasi-kin sulloa surua puseroon, kun niin ankarat arvostelut tulivat todistuksen mukana, mutta ne opettajat olivat niin inhimillisiä, että nähdessään miten kovasti tämä odottamaton outo asian käänne kolhaisi mieltäni — meidän koko talven työ ja uurastus hukkaan — he rupesivat lohduttelemaan, että vielähan tällaisen aukon voi paikata: Pannaan uusi yritys vetämään! Puuttuvista taidoista voi arvosanat hankkia muulla tavoin. Laulunumeron opettajat saattoivat hyvällä omallatunnolla antaa, koska olivat itsekin olleet kuulemassa, kun olin laulanut sekakuorossa monet kerrat ns:n iltamissa. Sotaväessä olin joka aamu voimistellut, sille sarakkeelle voidaan laittaa arvosana. Poikien käsitöiden opettaja saisi huolehtia käsityönumeron antamisesta ja koska olin ollut useampana kesänä rakennustöissä, niin kaipa op. Suurpää uskaltaa harkita asian myönteisesti, mutta minun pitäisi käydä hänen juttusillaan, neuvot olivat opettajat.

Kunmenin käsitöiden opettajalle kertomaan murheitani, niin hän heti kuultuaan asiani sanoi toruvasti, joskin pilailleva pilke silmäkulmissaan: ”No, minähän silloin kuusijuhlissa kysyin, että koskas sinä tulet tekemään sen leikkuulaudan tai ne pikkukärret, eikä sinua kuulunut ja tässä sitä nyt ollaan.”

Edellisenä syksynä isä toimitti minulle, että käy jauhattamassa Suurpään myllyssä pari säkistä jyvät elukoille jauhoiksi. (Se oli lähin mylly niillä tienoilla). Minä tein työtä käskettyä ja ajelin myllylle ja sainoin,

että pitäisi saada nuo hyvät hienoksi. Tähän mylläri ärähti, ettei nyt jauheta mitään kun yöllinen myrsky on särkenyt myllyn katon ja kuten näet ihmisten hyvät kastuvat. Katto on ensin korjattava!

Asia näytti hankalalta. Katon korjaus veisi pitkän aikaa — ehtisikö edes tämän päivän tietämissä jauhattamaan, jos hän ahertaisi yksin katon korjauksen kanssa. Niinpä ehdottelin, että minä nuorempana menisin katolle ja hän ojentelisi minulle tarvikkeita.

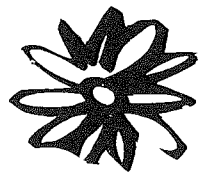
Niinpä me yhdessä myllärin kanssa korjasimme katon. Hän ojenteli minulle tarvikkeet ja minä koputtelin ne kiinni ja sain katon vuotopaikat korjatuksi. Näin saimme kumpikin asiamme päiväjärjestykseen.

Tämä katon korjaus tuli nyt sitä koulutodistuksen täydentämisasiassa mieleeni ja uskalsin ehdottaa tähän tärkeään asiaan vähän huumoriakin joukkoon. Siksi ehdotinkin opettajalle, että minkälaisen numeron siitä myllynkaton paikkauksesta voisi antaa siihen todistukseen?

Hän suostui siihen ja sanoi, että se työ on pätevä näyttö osaamisesta ja asia oli siltä osin reilassa.

Reilaan tuli se todistuskin. Kyllä se on ollut täysin asianmukainen paperi, sen kelvollisuus on pitänyt kaikissa sille asetetuissa tehtävissä ja vaatimuksissa.

Siihen sijaan olen monesti ajatellut ja miettinyt, että olenkohan minä osannut ja omaksunut niiden ”kansakoulusta” saamani todistuksen arvosanojen ja numeroiden osoittaman tiedon ja taidon, sekä myös jaksanut tallettaa ja käytännössä soveltaa niitä omaksi ja tehtäviensä toimien hyödyntämisessä ja sitten ajatuksieni ja miettimisieni sekä arvioitulkoksena olen saanut melkoperäisen laihan lopputuloksen, valitettavasti.

Päin kevättä

Nyhdän olemme jo loikanneet taas talven yli, jossa olemista olikin pimeyksineen ja hissun kissun oloineen.

Törmäsin ulos kadulle ja vastaanilirisi kevätpuro ja olikin kiireinen viemäriinsä — ja kun oli huutanut mennessään: — Pane ainakin kumisaappaat jalkaasi. Äläkä löntystelee enään tuollaisilla kengilläsi!

Jatkoin kumminkin matkaani jonka toinen pää ei vielä näkynytäkään ja ajattelin ostaa kaupasta jotain naiselistaa ”ukon pään menoksi” — ja koppasin hiussoljen, oli siinä helmiäkin ärsykeeksi ukolle, joka kuitenkin ei korviansakaan lotkauttanut sille. Siirryttiin suurempiin ostoksiin, miten nyt käy?

Katselin ja kurkistelin. Muutama tuttu vilkutteli, mutta ei ollut sama kuin jos naapurin emäntä Martinmäellä, että mihi sie miet ja mitä siul kassiss on? .

Kun Martinmäellä yksi ukko istui ojan reunamalle, niin kohta oli jo kymmenen joukko kasassa. Ukot pohtivat ajan asioita ja kippurakarsat säestivät vierellä. . . Olen näyttänyt sakkolalaista kippurakarsan kuvaa ihmisille, niin he kysyvät: Miten tuo voi syödä? He ovat nähneet nykyisin vain sojokarsia sikoja.

Nämä muistelot aina pyörii mukana kun nytkin keväällä kuljen. . . Mutta mustarastas sipaisi jo luritusensa pihamännysssä ja talitintti vetäisi tititynsä perään. Jotkat eivät kuitenkaan vastaa Tenkasen tukkilaanin sirkkusia keväällä. Kun ohi harppasin asioilleni, vaikka jauhoja kymmenen kiloa hakemaan, josta äitini leivän leipoi, joka ei ollut pienuudella pilattu.

Ja Lämpsän Paavo narrasi kananpaimeneksi lapsia, jotka pelkäsivät — huumoria kun on monenmoista. . .

Nämä muistot eivät päästä lähde, enkä haluakaan, nämähän on aarteita kaikille siellä asuneille.

Ja oli myös vahvoja naisia. Luostarin Massa meni verkkojaan katsoomaan ”kalsut” (terättömät sukat) oli jalassa varpaat punaisina ja maa lirutteli roudalla. Eikä Helena pelännyt muurahaisia munineen. Mitä tekisivät nykyajan ”missit”? Mitä ihmeen pahaa me teimme? Valitusvirsi jatkuu. . . Mutta kun Sakkola-juhla tulee, nii mikä ihmeen kumma aina niin kovin naurattaa? Kuten viimein, kun Hiskian Sirkka näki Hanna siskoni, niin jo kaukaa huusi: ”Hanna p-kin tuolla!”

Ja sekin kevään merkki, kun fasaa- ni tuossa menee ruokapaikalleen pitkät sulat vetää lumeen syvää koloa perässä.

Mutta kyllä kaikki taas tästä järjestyy, kun aurinko tosissaan leppyi yhä enemmän ja luo säteensä ikkunankin läpi ja sanoo minulle:

— Minä olen aurinko ja lämmitän. Ole sinä karjalainen, äläkä murretta muuta. Muistele niitä ihmisiä, joita yhä rakastat! Tyhjänä paikka tuntuu. — Ihminen poijes halaa vielä. Sittenkin kaikkehen menneeseen ikäänkuin toivon salaa. Niin se on!

Saima

Suomen puolesta

— Aamusta se on ylösnoustava, puhelevat miehet teltoissa. Vanikkaa liotetaan saikkapakissa. Muutamilla on vielä voitakin leivän päälle. Sotilaalta saikan juonti ja myös syöminen käy totutun nopeasti.

ti, vaikka mitään kiirettä ei olekaan.

— Taisivat työt loppua, aloittaa Pekka Virolainen. — Oudolta tuntuu, mutta ei silti kannata mennä töitä kyselemään.

— Kyllä aikanaan sana tulee, Aleks Pitkänen jatkaa.

— Koitetaas, jos sais kerran aamuunen.

Hiljaisuuden rikkoo lähetti Ala-Timperin ääni: — Missä Huuska on?

— Täällä.

— Lähde Ylätalon luokse! Ota lähetti mukaan.

— Lähdetään vaan, lähetti Eino tulee mukaan. Huuska on nukahtanut, hieroo silmiään, mutta menee ripein askelin komppanianpäällikön teltalle.

— Hyvää huomenta!

— Hyvää huomenta vaan. Tulehan tänne kartan luo. Huuska menee levitetyn kartan lähelle.

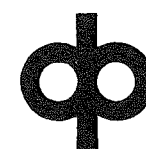
— Katsos, tässä paikassa on komppania nyt ja jää toistaiseksi tähän paikkaan. Sinä otat koko joukkueen ja menette taistelu-uurtioon aseisiin tuohon paikkaan. Kynänkärki on Kaukojärvi-sanan U:n kohdalla rantamaastossa. Minä teen omaani merkinnän. Katso nyt, että varmasti on sama paikka. Kyllä on. Lähtiessä ruokailette, jonka jälkeen ruoka tuodaan sinne, samoin teltat, jos tarvitaan. Lähetti lähteköön mukaan, että osaa sinne, jos tulee asiaa. Minä tulen huomenna katsomaan. Olisiko tässä mitään kysyttävää?

— Selvää asia. Ei ole kysyttävää, vastaa Huuska ja mittailee samalla

Putkiliike
P Nuora Ky

37560 KULJU

puh. 676 100

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

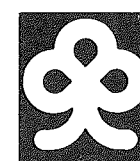
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

**joustavaa
pankkipalvelua**

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751886 (verstaaseen)

**Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.**

**SUVANNON
SEUTU**

**Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1987 8 kertaa
vuodessa.**

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 Narva. Puhelin
(931) 734 843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 Narva. Käyttötilin nume-
ro 551105-42772.

**Vastaava toimittaja Viljo Puro-
taa.**

**Toimituskunta Helmi Uosukai-
nen, Uuno Pulakka, Eero Kop-
panen ja Väinö Kekki.**